

31. maj Svjetski dan bez duvanskog dima (World No Tobacco Day)

Svjetski dan bez duvanskog dima obilježava se svake godine 31. maja. Zemlje članice Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) su 1987. godine donijele Rezoluciju WHA40.38 kojom se 7. april 1988. godine proglašava za Svjetski dan bez pušenja (World no-smoking day), da bi se 1988., novom Rezolucijom WHA42.19, odlučilo da obilježavanje Svjetskog dana bez duvanskog dima (World No Tobacco Day) bude 31. maja svake godine. Svjetska zdravstvena organizacija na ovaj dan upozorava javnost na različite aspekte štetnih posljedica konzumiranja cigareta i na marketinške trikove duvanske industrije, obavještava o tome šta sve ova važna međunarodna institucija radi kako bi zaustavila „epidemiju” pušenja i savjetuje na koji način svaki pojedinac može da ostvari svoje pravo na zdravlje i zdrav život i radi u interesu budućih generacija.

Konzumiranje duvana je vodeći uzrok smrti u svijetu koji je moguće spriječiti

„OZON” obilježio
Svjetski dan nezavisnih medija

ISTINA NEMA GRANICE

Prvomajsko paljenje guma

Pogubno nasleđe

EKO FELJTON

TROŠENJE NOVCA ZA DUVAN

Uprkos zakonima nastavljeno sa tradicijom
pucanja na svadbama i slavama

TAMNA STRANA VESELJA

PUŠENJE UBIJA ▼

IZABERI ŽIVOT ▲

RIJEČ UREDNIKA

Poštovani prijatelji,

na samom startu moram konstatovati da ni početak proljeća 2008., na žalost, nije donio pozitivne pomake u našoj sve sivljoj svakodnevnicu. Možda je bilo realno za „očekivat“ da, nakon sive ekonomije, sivila rata i otrovnih gasova iz fabričkih dimnjaka, sivo postane „out“ boja na našim prostorima, ali smo se mi očito trajno vezali za nju, toliko da bi mogli da je proglasimo i za nacionalnu.

Mada su prvi proljećni dani protekli u znaku obilježavanja važnih međunarodnih, ne samo ekoloških, datuma, čijem se promovisanju, rekao bih nekako stidljivo, priključuju i pojedine nadležne institucije, u stvarnosti se nastavlja sa starom praksom. Divlja gradnja, koja se nikako ne podudara sa principima održivog razvoja, i dalje predstavlja glavni problem u većini crnogorskih opština, veliki broj ekoloških nepravilnosti u našem okruženju govori o slaboj razvijenosti ekološke i građanske svijesti, prebijanje i zastrašivanje predstavnika civilnog sektora i veliki broj tužbi protiv nezavisnih medija upozoravaju na nedovoljnu slobodu govora, a neriješeni slučajevi ubistava zlokobno podsjećaju na vremena kada je ljudski život vrijedio veoma malo. Kada se na to doda i ogroman broj propisa koje Crna Gora mora da ispuni prije nego što se pridruži članicama EU, a oko čijeg se prevoda već stvara problem, depresija je nekako normalna pojava i kod mnogo manjih realista nego što je to pisac ovih redova. Pa, iako ljekari upozoravaju da su depresija, alergije, meteopatija, glavobolja, osjećaj premorenosti - produkti proljećnih promjena i velikih temperaturnih oscilacija koje su karakteristične za ovo doba godine, i savjetuju hroničnim bolesnicima da pojačaju preventivne mjere, niko nam ne govori kako da se izborimo sa svakodnevnim problemima prouzrokovanim praznim džepovima, što je kod nas davno prevazišlo granice pojedinačnih slučajeva hronične bolesti i preraslo u pravu epidemiju. Istina, teško je objasniti činjenicu da smo, pored nimalo sjajne finansijske situacije, po broju mobilnih telefona i automobila po glavi stanovnika u samom svjetskom vrhu, ali ono što zaista užasava jeste podatak da je Crna Gora i dalje među vodećim zemljama po broju pušača. I pored svih kampanja najznačajnijih svjetskih institucija, koje se vode kako bi se upozorilo na posledice koje na čovjeka i njegovu okolinu uzrokuje duvanski dim, u našoj zemlji broj pušača neprestano raste, a pogotovo je zabrinjavajući trend porasta konzumenata cigareta među učenicima osnovnih škola. Nesposobnost nadležnih institucija u primjenjivanju Zakona o zabrani pušenja na javnim mjestima i neažurnost države da poveća efikasnost kažnjavanja prekršioca ovog zakona, predstavljaju dodatne prepreke u rješavanju ovog krucijalnog problema za zdravlje svih nas. Ne može se pričati o zadovoljavajućem nivou ljudskih prava kada je ugroženo jedno od osnovnih – pravo svake osobe da udiše vazduh u kome nema otrova. Neshvatljivo je da, uprkos jasnim upozorenjima za opasnost po zdravlje na kutijama, koje su u narodu prozvana „čitulje“, zavisnost od cigareta može biti jača od brige za budućnost sopstvene djece. Ili to više govori o slabosti ljudskog karaktera. Iskreno mislim da ovakvo poimanje problema nije pogrešno i da je bolje povrijediti ljudsku sujetu nego pravdati pušače nedovoljnom edukacijom o štetnosti duvanskog dima. To je moglo prolaziti, kod nas, do prije par godina, ali više ne. Pušenje je vodeći uzrok smrti u svijetu koji je moguće spriječiti i mi smo dužni da uradimo to.

Udruženje građana „OZON“ Nikšić je upravo iz tog razloga posvetilo ovaj broj elektronskog biltena „EKOLOG“ promovisanju Svjetskog dana bez duvanskog dima. NVO „OZON“ će, kroz kampanju „PUŠENJE UBIJA IZABERI ŽIVOT“, dati svoj doprinos obilježavanju ovog važnog datuma i pokušati da izvrši pritisak na odgovorne službe da konačno osmisle održivu strategiju za zabranu pušenja na javnim i radnim mjestima.

Pozivamo i vas da se priključite obilježavanju Svjetskog dana bez duvanskog dima kako bismo zajedno spriječili da prva ekološka država umjesto „kuće čistog duha“ postane (ostane!?) „SIVI DOM“. Dosta je bilo sivila. Zar ne mislite tako?

S poštovanjem,
Aleksandar Perović

PUŠENJE UBIJA ▼ IZABERI ŽIVOT ▲

- ▶ Konzumiranje duvana uzrokuje smrt preko 5 miliona ljudi godišnje.
- ▶ U duvanskom dimu se nalazi oko 4.000 poznatih hemikalija, od kojih 50-tak prouzrokuju rak.
- ▶ Oko 700 miliona djece, ili skoro polovina sve djece u svijetu, udiše vazduh zagađen duvanskim dimom, naročito u svojim domovima.
- ▶ Oko 200.000 radnika umre svake godine usled izloženosti duvanskom dimu na radnom mjestu.
- ▶ Oko 85% duvanskog dima odlazi u okolinu i kod osoba koje ga nedovoljno udišu izaziva različite tegobe kao što je nadražaj nosa, grla i pluća, kašalj, kijanje, suženje očiju, glavobolja.
- ▶ Izlaganje duvanskom dimu znatno povećava rizik od nastanka raka pluća (za 20% do 30%), pojave i pogoršanja astme, pogoršanja hronične opstruktivne bolesti pluća i emfizema, ali i koronarne bolesti i moždanog udara.
- ▶ Preko milion ljudi u Evropi umre godišnje od posledica pušenja.
- ▶ Pušenje izaziva smrt više od 500.000 ljudi godišnje u zemljama Evropske Unije.
- ▶ Više od 19.000 nepušača godišnje umre u EU od posledica „pasivnog pušenja”.
- ▶ 20% svih smrti od malignih bolesti nastaje od posledica pušenja.
- ▶ 20% smrti od kardiovaskularnih bolesti prouzrokuje konzumiranje duvana.
- ▶ Polovina svih smrtnih slučajeva koji su povezani sa duvanom dešava se u zemljama u razvoju.
- ▶ Ukoliko se ovaj trend nastavi, 2030. godine se očekuje da će 8 od svakih 10 smrti koje se dovode u vezu sa duvanom biti u zemljama u razvoju.
- ▶ Duvanski dim je posebno štetan za djecu i trudnice!!!

Pripremio: **OZONE team**

EKO FELJTON

Piše: mr Radoš Đurović

TROŠENJE NOVCA ZA DUVAN

(5)

U mnogim zemljama, posebno u zemljama u razvoju, većina ljudi koja upotrebljava duvan su siromašni, i izdvajaju sredstva za duvan, iako su im prihodi više nego oskudni. Iako ih nikotinska zavisnost tjera da kupuju duvan, poželjnije bi bilo da ista sredstva preusmjere na svoje vitalne potrebe. U slučaju najsiromašnijih, gde je značajna proporcija onih koji puše, veoma su

česti slučajevi malnutricije, jer se novac umesto na hranu troši na duvan.

Podaci govore da:

- najsiromašnija domaćinstva u Bangladešu troše skoro 10 puta više na duvan nego na obrazovanje; smatra se da bi preko 10,5 miliona trenutno pothranjenih ljudi u državi moglo imati adekvatnu ishranu da umesto na duvan, novac troši na hranu;
- u Indiji, djeca sa ulice, i drugi beskućnici, troše više na duvan nego na hranu, obrazovanje ili štednju;
- rezultati studije u 3 provincije u Vijetnamu, pokazuju da pušači godišnje troše za duvan 3,6 puta više nego za obrazovanje, 2,5 puta više nego za odjeću i 1,9 puta više nego za zdravstvenu zaštitu;
- među domaćinstvima sa najnižim primanjima u Egiptu, više od 10% ukupnih troškova ide na duvan;
- u Maroku, u 1999. godini, domaćinstva su trošila podjednaka sredstva na duvan i na obrazovanje;
- u siromašnim seoskim domaćinstvima u jugoistočnoj Kini, trošak za duvan iznosi 11% njihovih ukupnih troškova;
- u mnogim zemljama, radnici troše značajne djelove svoje plate na duvan.

Sledeća tabela pokazuje količinu vremena u minutima koju radnici u navedenim zemljama treba da rade da bi platili jedno pakovanje navedenih marki cigareta, kao i ekvivalentnu količinu vremena za kupovinu hljeba ili pirinča.

DRŽAVA	Marlboro	Lokalna marka cigareta	HLJEB (1 kg)	PIRINAČ (1 kg)
Brazil (Rio de Ženerio)	22	18	52	13
Kanada (Toronto)	21	17	10	11
Čile	38	33	19	25
Kina	62	56	103	47
Mađarska	71	54	25	42
Indija	102	77	34	79
Kenija	158	92	64	109
Meksiko	49	40	49	25
Poljska	56	40	21	23
Velika Britanija	40	40	6	8

Gajenje duvana je veoma intenzivna radna aktivnost i zahtjeva posebne troškove ulaganja za fertilizatore i pesticide. Ovi produkti uglavnom se prodaju farmerima od strane duvanske industrije na početku sezone, i farmeri zbog toga obično ulaze u dug. Dok se duvanska industrija često hvali pozitivnim ekonomskim dobitima od strane uzgajivanja duvana, pri tome ne pominje da većina profita ide velikim kompanijama, dok mnoge farmere ostavlja siromašnim i u dugu. Takođe, postoje veliki rizici od rada u oblasti duvana: od izloženosti pesticidima do trovanja nikotinom. Iako nije opravdan, a nerijetko se dešava, rad u duvanskoj industriji je veoma štetan za djecu, pošto ih izlaže dodatnim rizicima od povreda i bolesti.

Takođe:

- djeca i odrasli koji rade sa duvanom u velikom broju pate od zelene duvanske bolesti, uzrokovane apsorpcijom nikotina kroz kožu, zbog kontakta sa lišćem duvana; zajednički simptomi su: muka, povraćanje, slabost, glavobolja, dezorijentacija, a mogu da nastanu i teže stomačne tegobe i teškoće u disanju, kao i variranje krvnog pritiska i frekvence srčanog rada;
- u SAD, uzgajivači duvana dobijali su od svakog dolara potrošenog na paklicu duvana od 0,07\$ u 1980. godini do 0,02\$ u kasnim 90-tim godinama, dok kompanije profitiraju od 0,37\$ do 0,49\$; u međuvremenu, 71% svih uzgajivača duvana zarađuju manje od 20.000 dolara godišnje i prinuđeni su da rade dodatne poslove da bi dopunili prihode; nasuprot tome, sakupljači smeća u SAD zarađuju prosječno preko 29.000 dolara godišnje (1999. godina);
- prema brazilskoj studiji duvan zahtjeva 3.000 časova rada po hektaru godišnje, dok pasulj "traži" samo 298 časova, a kukuruz 265;
- ovo dovodi do toga da jednom proizvođaču duvana u Brazilu treba oko 6 godina da zaradi jednaku količinu novaca koliko direktor kompanije "British American Tobacco" zaradi za jedan dan, ili 2.410 godina da privrijedi njegovu godišnju platu;
- pažnja se sve više usmjerava i na neuropsihijatrijske efekte nastale uslijed izloženosti organo-fosfornim pesticidima među radnicima u duvanskoj industriji; preliminarne studije ukazuju na povećane stope depresije i suicida među uzgajivačima duvana u Brazilu;

- duvan ne samo da osiromašuje one koji ga koriste nego, sa druge strane, može da predstavlja finansijsko opterećenje i za državu; koštanje upotrebe duvana na nacionalnom nivou uključuje povećanje troškova za zdravstvenu zaštitu, manju produktivnost zbog bolesti i rane smrtnosti, kao i specifične gubitke zbog oštećenja životne sredine;

- duvanska industrija očajnički pokušava da spriječi osjetljivu zakonsku regulativu koja uključuje prekomjerno zapošljavanje i trgovinske dobiti od duvana u zemljama u razvoju, kao i povećanje velikog spektra gubitaka posla, ako vlade odluče da zaštite zdravlje naroda; prema Svjetskoj banci njihovi argumenti i podaci na kojima se oni baziraju, blago rečeno, netačno prezentuju efekte politike kontrole duvana.

ISTINA NEMA GRANICE

Nikšić - U čast obilježavanja 3. maja, Svjetskog dana nezavisnih medija, Udruženje građana „OZON“ Nikšić je, u okviru aktuelne kampanje „Radi lokalno djeluj globalno“, sprovedo akciju „ISTINA NEMA GRANICE“. Akcija je imala za cilj promovisanje eko

novinarstva, sa posebnim akcentom na istraživački oblik, i apel medijima da posvete više pažnje temama iz oblasti životne sredine.

NVO „OZON“ smatra da je moć medija da zadrži interesovanje javnosti za društvene probleme, upravo i ključni faktor za njihovo uspješno rješavanje.

U vremenu kada globalno zagrijavanje predstavlja ogromnu opasnost za budućnost naše planete, a na gotovo svakom koraku mogu se primjetiti ekološke nepravilnosti koje direktno utiču na zdravlje svih, Udruženje smatra da nema prioritetnijih tema od onih iz oblasti životne sredine, odnosno da se novinarima pruža veliki spektar mogućnosti za kreiranje stvarnih životnih priča, koje će na cjelokupnu javnost ostaviti jak utisak i izvršiti pritisak na nadležne institucije da postupe u skladu sa zakonima, kako bi se postojeći problemi što prije otklonili.

Pošto kampanja „Radi lokalno, djeluj globalno“ upućuje na „dovođenje u red sopstvenog dvorišta“, OZON je, akcijom „ISTINA NEMA GRANICE“, pokušao da animira lokalne predstavnike nezavisnih medija da se sa većim intezitetom bave temama kao što su: nepostojanje adekvatnog sistema za zaštitu životne sredine u Željezari A.D., stalno izbjegavanje vlasnika Pivare „Trebjesa“ da na prihvatljiv način riješe problem prečišćavanja otpadnih voda iz fabrike, zloupotreba ekoloških problema kao što je izgradnja kolektora za prečišćavanje gradskih otpadnih voda u političke svrhe, dugogodišnji nezakonit rad Asfaltne baze, ogroman broj divljih deponija, neefikasan način upravljanja otpadom, nezadovoljavajući odnos prema zaštićenim područjima kao što je Trebjesa, nenamjenska i bespravna sječa šuma i dr., kako bi svojim radom doprinijeli uspješnijem prevazilaženju aktuelnih ekoloških problema.

U sklopu akcije Udruženje je lokalnim predstavnicima medija, uz odobrenje Eko Foruma, podijelilo „Koristan materijal za novinare koji izvještavaju o životnoj sredini“ Rojters fondacije (<http://www.ekoforum.org.yu/htm/eko-novinari.htm>), i „OZON eko kalendar“, u cilju popularizacije važnih međunarodnih ekoloških datuma, kako bi svi zajedno doprinijeli povećanju ekološke i građanske svijesti pojedinca kroz stalnu edukaciju o važnosti očuvane životne sredine i ostvarivanju ljudskih prava, što je i osnovna strategija u radu NVO „OZON“.

Udruženje građana „OZON“ Nikšić posjeduje bazu podataka u kojoj se nalaze zakoni, propisi i uredbe iz oblasti životne sredine, kao i vodiče za pristup informacijama u posjedu nadležnih institucija, koja je stavljena na raspolaganje lokalnim predstavnicima medija, kako bi povećali efikasnost svog rada.

Udruženje građana „OZON“ Nikšić uputilo predloge Komisiji za raspodjelu sredstava S.O. Nikšić za unaprijeđenje poslovne efikasnosti

OMOGUĆITI POČETNU JEDNAKOST

Nikšić- Udruženje građana „OZON“ Nikšić, nezadovoljno kvalitetom postojećih aplikacionih formulara, uputilo je Komisiji za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama, koju je formirala lokalna uprava S.O. Nikšić, predlog za njihovo unaprijeđenje, u cilju povećanja efikasnosti rada Komisije i omogućavanja osnovnih uputstava o načinu prezentacije kandidovanih projekata.

NVO „OZON“ smatra da način predavljanja predloga projekata ima itekako bitnu ulogu u donošenju odluke koji od kandidovanih projekata najviše zaslužuju da dobiju sredstva za realizaciju, pa bi se jasnim uputstvima šta bi oni trebalo da sadrže, sem veće početne ravnopravnosti u načinu prezentacije, dobilo i u fokusiranju pažnje članova Komisije na kvalitet samih projekata. „OZON“ vjeruje da bi bilo korisno da lokalna uprava, prilikom raspisivanja konkursa, osmisli ciljeve čijem bi ostarivanju trebalo da nevladine organizacije

doprinesu, kroz zajedničku realizaciju kandidovanih projekata. Npr.: unaprijeđenje u oblasti životne sredine, poboljšanje turističke ponude grada kroz razvoj turizma orijentisanog na prirodi, uspostavljanje efikasnijeg i ekonomski isplativijeg načina upravljanja otpadom kroz edukaciju lokalnog stanovništva itd.

Udruženje građana „OZON“ Nikšić je predložilo da, pored predloga projekata, nevladine organizacije prilože i dodatnu dokumentaciju, kako bi se članovi Komisije bolje upoznali sa njihovim aktivnostima i to:

- rješenje nadležnog ministarstva;
 - izjavu da organizacija nije dobila sredstva od drugih donatora za realizaciju projekta kojeg kandiduje na Konkursu S.O. Nikšić;
 - kratak opis organizacije i projekata koji su realizovani u prethodnom periodu sa osvrtom na postignute rezultate i efekte;
 - potvrdu o podnošenju poreske prijave za prethodnu kalendarsku godinu (za NVO koje su registrovane u prošloj godini i ranije);
 - preporuke ili mišljenja relevantnih stručnjaka ili institucija o projektu (ukoliko ih NVO posjeduje).
- Udruženje smatra da ovaj način apliciranja sužava mogućnost zloupotrebe sredstava predviđenih za

realizaciju projekata, u cilju poboljšanja opštih životnih uslova, i znatno smanjuje vjerovatnoću učešća na Konkursu nevladinih organizacija koje nemaju konstantne aktivnosti i urednu dokumentaciju. Takođe smo uvjereni da će ovaj način uticati na poboljšanje kvaliteta predloga projekata, tako što će se i nevladine ograničene organizacije i članovi Komisije usresrediti na najbitnije stavke, i omogućiti uspješnije praćenje toka realizacije projekata za koje organizacije dobiju sredstva, što je, kako smo na sastanku održanom 18. aprila saznali, u prošlosti bio problem.

Udruženje građana „OZON“ Nikšić je podnijelo i zahtjev za izvještaj Komisije o rezultatima Konkursa za 2008. godinu koji bi trebalo dostaviti svim nevladinim organizacijama koje su kandidovale projekte, a u kojem bi nalazila i pojašnjenja Komisije zbog čega projekti, koji ne dobiju sredstva, nijesu dovoljno konkurentni.

Od članova Komisije, koji su predstavnici nevladinog sektora, zahtjevani su pojedinačni izvještaji o uspješnosti rada Komisije, kao i viđenje sopstvene uloge u ovom tijelu.

OZONE team

Prvomajsko paljenje guma **POGUBNO NASLEĐE**

Nikšić – OZON eko linija-
Ni ovogodišnji praznik rada nije mogao proteći bez tradicionalnog paljenja guma i dodatnog zagađivanja ionako ugrožene životne sredine. Zaostavština iz komunističkih vremena, kada su interesi prirode bili stavljeni u drugi plan a razvoj industrije forsiran bez obzira na posledice, nastavlja da prkosi kako zakonima iz oblasti životne sredine, tako i zakonima zdrave pameti. Nizak stepen ekološke i građanske svijesti roditelja, trka za novcem i nedovoljna posvećenost vaspitanju djece, nezadovoljavajući angažman nastavnog kadra na promovisanju važnosti očuvane životne sredine, sve su to faktori koji utiču na činjenicu da je ovo štetno nasleđe, uprkos svim opasnostima koje nosi, i dalje prisutno među najmlađim članovima našeg društva. Ako uz to dodamo i neefikasnost komunalne policije, koja je nadležna za ovaj problem, neodgovorno ponašanje pojedinih vlasnika automehaničarskih radnji koji, bez obzira na upozorenja, daju stare gume maloljetnicima, slabu efikasnost kažnjavanja prekršioca zakona iz oblasti životne sredine, nemogućnost vatrogasne službe da, zbog nedostatka dovoljnog broja vozila, istovremeno reaguje na veći broj lokacija, shvatićemo da, iako se radi o jednom danu,

ovaj problem ima veliku društvenu važnost.

Neshvatljivo je da, sem sporadičnih apela, kao što je to bio slučaj sa pljevaljskom komunalnom policijom i Sekretarijatom za uređenje prostora, a koje NVO „OZON“ podržava, nijedna nadležna institucija nije sprovedla javnu kampanju u kojoj bi se građani upozorili na štetne posledice koje izaziva paljenje guma i upoznali sa zakonskim odredbama koje to zabranjuju.

Takođe je zabrinjavajuće i to da se, uprkos najavama da će biti organizovan rad dežurnih ekipa, uoči 1. maja, u večernjim časovima, niko nije javljao na telefone komunalne policije, pa su građani bili primorani da zovu vatrogasce kada su vatre već uzele maha. Informativni servis „OZON eko linija“ je takođe primao pozive zabrinutih stanara zgrada, kojima su, bukvalno ispod prozora, bile zapaljene gume. NVO „OZON“ je upućivala građane da se obrate vatrogasnoj službi i apelovala na njih da ubuduće ne čekaju do poslednjeg trenutka već da se, kada primjete da se stare gume lageruju na jednom mjestu, obrate komunalnoj policiji ili policiji, kako bi se na vrijeme spriječili neželjeni efekti.

U nekim sredinama se, još uvijek, organizovanim paljenjem vatre proslavlja 1. maj, što je potpuno u suprotnostima sa ekološkim

standardima. Zanimljiv je primjer u Mrkonjić Gradu. U večernjim časovima 30. aprila, organizovano je paljenje vatre, a umjesto dosadašnje prakse paljenja starih automobilskih guma, spaljeno je šiblje koje je posječeno prilikom krčenja pješačke staze na brdu Orugle.

Bez obzira što je vatromet bio posvećen ulasku mjesnog košarkaškog tima u veći rang takmičenja, ne možemo a da se ne zapitamo kako namjerno paljenje vatre može da doprinese poboljšanju bilo čijeg raspoloženja i kakav je edukativni karakter ovakvih manifestacija.

Namjerno izazivanje požara, na žalost, nije tako rijetka pojava ni na teritoriji nikšićke opštine, a poslednjih godina je primjetan trend povećanja ovakvih slučajeva.

Jedno od najugroženijih mjesta je prirodni predio Trebjesa, koji se nalazi u samom centru grada.

„Pluća Nikšića“ su česta žrtva piromana koji, u najvećem dijelu slučajeva, ostaju nekažnjeni. Iako je ovo omiljeno gradsko područje, u proljećnim danima, puno rekreativaca i šetača, piromanima uspjeva da neopaženo podmetnu požar i time dovedu u opasnost ljudske živote. Posebno brine to što se veliki broj djece bez pratnje odraslih kreće po šumskim stazama.

U sklopu redovnih trenažnih aktivnosti „OZONE hiking team“-a, 10. maja, na lokaciji ispod motela „Trebjesa“, članovi ekipe su naišli na podmetnut požar i obavjestili Upravu policije o tome. Obavještena je i Vatrogasna služba koja je zbog nemogućnosti prilaska vozila bila dodatno opterećena, ali je požar, ipak, na kraju saniran.

NVO „OZON“ apeluje na sve građane da u svoje mobilne telefone ukucaju nove brojeve Policije, Vatrogasaca i Hitne pomoći i da, ukoliko naiđu na požar, ispune građansku dužnost i obavjeste nadležne službe o tome.

► **Policija 122**

► **Vatrogasci 123**

► **Hitna pomoć 124**

Udruženje građana „OZON“ Nikšić će u sklopu eksperimentalnog Projekta „OZON eko linija“ nastaviti da apeluje na nadležne institucije da povećaju efikasnost poslovnih aktivnosti i edukuje građane o načinu na koji mogu da reaguju zbog ekoloških nepravilnosti u svom okruženju, a u okviru novog Projekta „GREEN OFFICE“ planirano je i uspostavljanje direktne linije sa Vatrogasnom službom, Komunalnom policijom, Upravom Policije i Službom za zaštitu životne sredine, u cilju unaprijeđenja stanja u oblasti životne sredine.

A.P.

Uprkos zakonima nastavljeno sa tradicijom pucanja
na svadbama i slavama

TAMNA STRANA VESELJA

Nikšić- Ni veliki broj nesrećnih slučajeva, od kojih mnogi sa tragičnim posledicama, apeli nadležnih institucija i osuda cjelokupne javnosti, nijesu bili dovoljni da se iskorijeni jedan od najgorih običaja na našim prostorima – pucanje na slavama, svadbama i ostalim proslavama.

Uprkos jasnim zakonskim zabranama, primjerima sugrađana čije je nekontrolisano pucanje bilo kobno po ljudske živote, najnovijim slučajevima kada su zalutali hici pogodili djevojku koja je trčala oko Trebjese, odnosno rep aviona koji je sletao na podgorički aerodrom, Nikšićani i dalje nastavljaju da na svojim „veseljima“ dovode u opštu opasnost cijeli grad.

Nedovoljna efikasnost Policije, nerazvijena građanska odgovornost i još uvijek velike količine nelegalnog oružja, dovoljan su razlog što pojedinci skloni pucanju, a uz to i prekomjernoj upotrebi alkohola i bahatom ponašanju, ostaju nekažnjeni a životi građana i dalje bivaju ugroženi. Pa, iako velika većina ne odobrava ovakvo šenlučenje na javnim mjestima, ipak, veoma mali,

gotovo zanemarljiv, procenat građana učini nešto po tom pitanju.

Naslijedeni kompleks od etiketiranja, pogrešno tumačenje porodičnih, prijateljskih i komšijskih odnosa, strah od eventualne odmazde, predstavljaju, na žalost, još uvijek nepremostivu barijeru za utemeljenje jake građanske sredine u Nikšiću. Pa iako se znaju lokali u kojima se najčešće organizuju razne proslave i u čijoj se neposrednoj blizini, gotovo iz nedjelje u nedjelju, čuju rafalni pucnji, neshvatljivo je kako se otkrije, neprihvatljivo, mali broj počinilaca. Treba napomenuti i to da, po pravilu, nakon završetka takvih „terevenki“ građani, pa čak i djeca, nalaze čitave gomile čaura a nerijetko i pune metke, što svjedoči o nedovoljnoj pažnji koju nadležne službe posvećuju ovom problemu. Čak su, u neposrednoj blizini Motela Trebjesa, pronalazeni i puni, takozvani, „dum, dum“ meci koji su zabranjeni, što automatski ukazuje da je njihov vlasnik počinio veliki broj prekršaja.

Koliko još vremena treba da prođe da zakonske odredbe počnu da se primjenjuju na zadovoljavajućem nivou, da prekršioci zakona budu adekvatno kažnjavani i da konačno živimo u bezbjednom okruženju ostaje da vidimo.

A.P.

LITIJA SVETOG VASILIJIA OSTROŠKOG

Nikšić- Više od 10.000 građana Nikšića prisustvovalo je svečanoj svenarodnoj Litiji u čast Svetog Vasilija Ostroškog Čudotvorca, koju, već godinama, 12. maja, na Dan nebeskog zaštitnika grada pod Trebjesom, organizuje Mitropolija crnogorsko-primorska.

Veličanstvena povorka, praćena snažnom zvonjavom, u kojoj su bili i Episkop budimljansko-nikšićki Joanikije, zahumsko-hercegovački i primorski Grigorije i dioklijski, iguman ostroški Jovan, krenula je u 18 časova ispred Sabornog hrama i prošla glavnim ulicama Nikšića, zaustavljajući se kako bi se čitalo Sveto Jevandljeje i uznosile molitve Gospodu Bogu i Svetom Vasiliju Ostroškom za zdravlje, napredak, blagostanje, mir žitelja ovog grada i svog pravoslavnog naroda.

Svečana Litija, u kojoj su pronijeti mitra Svetog Vasilija Ostroškog iz Saborne crkve u Trebinju i Svetiteljev jastuk, relikvija nikšićkog Sabornog hrama, završila se povratkom u Sabornu crkvu, gdje se izvršilo poklonjenje veličini i slavi Svetog oca Vasilija Ostroškog Čudotvorca.

Sveti Vasilije Ostroški (Jovanović) rođen je u selu Mrkonjići, Popovo polje u Hecegovini, u Republici Srpskoj. Kada je odrastao otišao je u trebinjski manastir Uspenija Presvete

Bogorodice i tu se zamonašio.

Kao monah ubrzo se proćuo zbog svoje posvećenosti vjeri, a kasnije je izabran i posvećen za Episkopa zahumskog i skenderijskog.

Kao arhijerej živio je u manastiru Tvrdošu i odatle utvrđivao u Pravoslavlju svoje vjernike, ćuvajući ih od turskih svireposti i latinskog lukavstva.

Kada su Turci razorili manastir Tvrdoš, Vasilije se peselio u manastir Ostrog gdje je nastavio svoj opasni podvižnićki život, uz mnogo toplih molitvi i brige za svoje vjernike.

Upokojio se u Gospodu 1671. godine, a njegove ćudotvorne mošti i njegov grob ćuvaju se do današnjeg dana.

Zanimljivo je da u njihovu moć iscijeljenja podjednako vjeruju pravoslavci, katolici i muslimani, što svjedoći o veličini Svetog Vasilija Ostroškog.

U manastiru Ostrog svake godine se, na Trojićina dne, održava veliki narodni sabor, koji je izuzetno posjećen.

EKO FLEŠ

► **Herceg Novi-** U večernjim ćasovima 5. maja, u Herceg Novom, pretućen je Predsjednik NVO „Breznica“, iz Pljevalja, Milorad Mitrović. I dok poznati ekolog sumnja da se radi o smišljenom ćinu, iz policije demantuju takav scenario i ovaj događaj karakterišu kao sukob građana. Ovo nije bio prvi put da je Mitrović pretućen, a on tvrdi da nijedna prijava koju je, do sada, podnio protiv napadaća koji su bili poznati nije procesuirana.

Napadaći, koji su nekoliko sati bili zadržani na trijeznjenju, pušteni su na slobodu a predsjednik NVO „Breznica“ je bio hospitalizovan u risanskoj bolnici.

Policija je podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka kako protiv napadaća, tako i protiv Mitrovića i njegovog brata, koji ga je vozio?!

► **Podgorica-** Doktor Milan Popović, profesor Univerziteta Crne Gore, dobio je prijeteće pismo u kojem mu anonimni pošiljalac, pored niza lićnih i profesionalnih uvreda, porućuje da ga treba istjerati sa fakulteta. Pa, iako su opozicione politićke partije i veliki broj NVO i građana, osudili ovakav ćin i izrazili zabrinutost zbog nastavka torture nad ljudima koji se javno angažuju, ćudi „ćutanje“ studenskih organizacija i profesora. Akademski građani ne bi

► smjeli stajati po strani, pogotovo kada se radi o slobodi govora.

► **Nikšić-** U organizaciji Speleološkog društva Nikšić i Filozofskog fakulteta, počela je sa radom Peta škola speleologa, koju će pohađati 15 polaznika.

► **Podgorica-** Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine počelo je sa promovisanjem separatnog odlaganja otpada. Predviđeno je da se po opštinama podijeli ukupno 600 kontejnera za papir, plastiku, staklo i metal.

U cilju edukacije građana o važnosti pravilnog upravljanja otpadom, iz Ministarstva su najavili štampanje brošure koja će biti podijeljena, najvjerojatnije, uz račune za čistoću a koja je dio kampanje „Baci svaku stvar na pravo mjesto“.

Sem osnovnih informacija da se papir odlaže u plavi kontejner, plastika u žuti, metal u sivi, a da je zeleni kontejner predviđen za staklo, brošura će sadržati i neke korisne zanimljivosti.

Separatno odvajanje otpada je pilot projekat koji treba da pripremi nadležne institucije i građane za primjenu Zakona o upravljanju otpadom, što je planirano za 1. novembar 2008. godine.

NVO „OZON“ pozdravlja ovakvu akciju Ministarstva i apeluje na lokalne uprave da obezbijede adekvatan broj kontejnera, kako bi se postigli zadovoljavajući rezultati.

OZONE team

ZAKLJUČAK MJESECA

I na kraju kraj!!!

(Nebojša Šofranac- TV IN)

EKO KALENDAR

3. maj ► Svjetski dan slobode medija

9. maj ► Dan Evrope

10. maj ► Dan ptica i drveća

15. maj ► Međunarodni dan akcije za klimu

22. maj ► Dan biodiverziteta

24. maj ► Evropski dan parkova

31. maj ► Svjetski dan bez duvanskog dima

PRIRODA JE ČUDO

► Jezik detlića nalazi se na rastegljivoj kosti i može da se uvijek unazad preko čela, a i da se provuče kroz nozdrve.

► Najveće ptice koje lete su kondori sa Anda i Kalifornije.

Najveći je mužjak kalifornijskog kondora koji ima raspon krila od 3,5 metara i težinu oko 14 kilograma.

► Kod novozelandske ptice kivi nozdrve se nalaze na vrhu kljuna, a ne na njegovom kraju, kao kod ostalih ptica.

► Jedna od najsurovijih ptica je sićušni svračak (*Lanius senator*), poznat i po nadimku »ptica kasapin«. Na plen se obrušava munjevito, snažnim udarcem kljuna ga obori na zemlju, a zatim podiže i nabada na trn ili oštru granu! Ali, umije on i nešto lijepo - da pjeva, u srce da vas dirne. Poj svračka i njegove ženke tako je usklađen da mu nema ravnog.

► Sove su jedine ptice koje mogu da vide plavu boju.

► Najmasivnije drvo je džinovska sekvoja (*Sequoiadendron giganteum*) koja se nalazi u Nacionalnom parku sekvoja u Kaliforniji, pod »ličnim« imenom »General Šerman«. Visoka je 83,82 metra, ima obim 31,3 metra i prečnik 11,1 metar. Na pojedinim mjestima debljina kore iznosi 61 centimetar, a od njenog drveta moglo bi se napraviti 5 biliona šibica.

► Najveće oblasti pod šumom su četinarske šume na sjeveru Rusije između 55° sjeverne geografske širine i Arktičkog kruga. Protežu se na površini od 1,1 bilion hektara.

► Čempres može imati između 45 i 50 miliona listova. Poređenja radi, veliki hrast ima oko 250.000 listova.

► Stogodišnji bijeli divlji kesten (*Aesculus hippocastanum*) u Holandiji je najveće ikad presađeno drvo. Ova biljka, visoka 16 metara i teška 180 kilograma, 27. marta 1997. godine je pomjerena za 60 metara, jer se nalazila na mjestu određenom za ulaz u tunel.

► Dendrohronolozi smatraju da je mogući životni vijek igličastog bora (*Pinus longaeva*) oko 5.500 godina, a džinovske sekvoje (*Sequoiadendron giganteum*) čak i do 6.000 godina.

Nikšić- U nedjelju 11. maja na stazi kroz Trebjesu, u organizaciji Biciklističkog kluba „Perun“ iz Nikšića, održan je II Kup Crne Gore u XC disciplini, pod nazivom „II Trofej Trebjesa XC“. Takmičenje je bilo organizovano u više kategorija za licencirane i nelicencirane takmičare. Licencirani takmičari su nastupili u kategorijama „Elite U 23“, „Juniori“, „Masters“, „Kadeti“, „Pioniri“ i „Žene“, a nelicencirani u „Hoby sport“ i „Hoby fun“.

Hoby sport je kategorija koja je prva startovala i u njoj su vožena dva kruga. Pobjednik ove kategorije je bio Jevrem Čadenović iz B.K. „Tempo“ iz Podgorice, srebro je osvojio Darko Vukićević iz B.K. „Perun“, dok je bronza pripala bjelopoljcu Damiru Drpljanu. U kategoriji Hoby fun, koja je vožena 1 krug, pobijedio Miljan Rakočević iz B.K. „Perun“ Nikšić, drugi je bio, takođe član B.K. „Perun“, Igor Đačić, dok je treće mjesto zauzeo podgoričanin Bojović iz B.K. „Tempo“. I kadeti su vozili dva kruga a raspored je bio sledeći: prvo mjesto i zlatna medalja - Adis Koljenović iz B.K. „Tempo“, drugo mjesto - Dejan Vojinović,

U Nikšiću održan „II Trofej Trebjesa XC“ „PERUN“ ODLIČAN DOMAĆIN

B.K. „Rudar“ Pljevlja, dok je treće mjesto pripalo bjelopoljcu Bujanji članu B.K. „Ciklomont“. U „MASTERS“ kategoriji, koja je vožena 4 kruga, pobijedio je Dejan Popović (B.K. „Tempo“), drugi je bio njegov klupski drug Admir Zaimović, dok je treće mjesto pripalo Branku Ceroviću iz B.K. „Perun“. Juniori su vozili 5 krugova, prvo mjesto je osvojio Arčon iz B.K. „Tempo“, drugi je bio Radović, iz istog tima, a treći Knežević iz pljevaljskog Rudara. Pobjednik „ELIT-U23“ kategorije, koja je vožena 6 krugova, bio je Dragan Jašović (B.K. „Tempo“), srebro je pripalo domaćem takmičaru Lazaru Tomiću a bronza bjelopoljcu Borisavu Markoviću.

Odlična tehnička pripremljenost staze i besprekorna organizacija, za koju najveće zasluge ima predsjednica B.K. „Perun“ Ana Petrović Cerović, istakli su kandidaturu nikšićkih biciklista za organizaciju takmičenja najvišeg ranga. Svoj posao su odlično uradili i sudijski kolegijum i delegat takmičenja, što je dalo dodatan kvalitet „Drugom Trofeju Trebjesa XC“.

Stazu, za najpopularniju disciplinu brdskog biciklizma, crosscountry, projektovao je Branko Cerović. Šumsku stazu, dugu 5.200 m, karakteriše visok stepen atraktivnosti. Ima približno isto uspona i spusta, i po svemu

zadovoljava takmičarske kriterijume. Tehnički je veoma zahtjevana, pa je potrebno imati iskustvo u vožnji bicikla van asfaltnih puteva. Prolazi pored teretana na otvorenom, koje su na raspolaganju korisniku, pored jame poznate u narodu kao „Jama Golubara“, zatim kroz Šćepan do, Mirkov do, pored ostataka kamenih kuća i međa Trebješana, koji su nekad naseljavali ovo područje, a penje se i na oba vrha Trebjesa. Stazu posebnom čine šuma crnog bora i rijetke biljne vrste, koje zaljubljenicima u prirodu daju poseban ugođaj. Cilj nikšićkih biciklista je da predstave Trebjesu kao idealno mjesto za sve koji žele da vode zdrav način života i tragaju za aktivnim odmorom u prirodi.

Biciklistički klub „Perun“, Nikšić, postoji od kraja 2006. godine. Broji pedesetak članova, od kojih 15 takmičara. „Perun“ je 2007. godine proglašen za najbolji biciklistički klub u Crnoj Gori. Članovi kluba pokazuju visoki stepen društvene odgovornosti, što potvrđuje činjenica da je „Perun“, vjerovatno, jedini klub koji je od lokalne uprave tražio da očisti Trebjesu bez ikakve finansijske nadoknade.

Svi zainteresovani mogu kontaktirati Biciklistički klub „Perun“ putem e-maila:

bkperun@cg.yu

Miroslav Jurišević
Piva, Regionalno-geografski pregled
Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić
Februar 2008. godine

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE U PIVI

Problemski gledano, zaštita prirode je interakcija čovjeka i prirode. Čovjek, kao sastavni dio i aktivni činilac prirode, nekad joj se maksimalno prilagođavao i da bi preživio, zatim je vodio borbu sa njom i pobjeđivao je ali pritom i ugrožavao, a ona mu se svetila drastičnim posledicama. Danas čovjek razmišlja i preduzima akcije kako da ublaži posledice svog negativnog djelovanja na prirodu, da joj se više prilagodi i racionalnije koristi prirodne resurse.

Razvijeni dio današnjeg svijeta svjestan je drastičnih posledica privrednog razvoja na životnu sredinu pa sve više mijenja odnos prema prirodi tražeći rješenja kroz racionalnije korišćenje resursa i popravljjanje izgubljene ravnoteže u prirodi. Ovi odnosi se zasnivaju na naučnim saznanjima da u prirodi postoji sveopšta uzajamna povezanost ovih elemenata prirodne sredine od ekosistema do biosfere, da

su oni u dinamičkoj ravnoteži i da poremećaj bilo kog člana u tom sistemu može prouzrokovati sekundarne promjene, od simboličkog značaja do ugrožavanja čitavih ekosistema, predjela i poremećaja neslučenih razmjera. I tako sa stalnim progresom društva i razvojem nauke, industrije, tehnologije, obrazovanja, kulture, porastom stanovništva i pojačane urbanizacije došlo do današnjeg stanja – sveopšteg narušavanja prirode.¹

Danas su procesima degradacije i zagađivanja životne sredine sve više zahvaćeni poljoprivredno zemljište i podzemne vode, u rijekama i jezerima je sve manje života, a na kopnu napreduju, na sve strane, procesi erozije i propadanja kvalitetnog zemljišta, prirodni ekosistemi se zadržavaju samo u najmanje pristupačnim predjelima, pa dominiraju kranje degradirani – vegetacijski osiromašeni i erozijom

razoreni predjeli, neke vrste iščezavaju, a mnogima je ugrožen opstanak. Uznemirujuće djeluju i drugi oblici ugrožavanja prirode, kao što su masovna sušenja šuma, promjena pojedinih klimatskih faktora koji prouzrokuju efekte staklene bašte i ozonskih rupa u stratosferi. Zaštita prirode odavno je utemeljena kao organizovana društvena aktivnost, a u okviru nje su izgrađivani koncepcija i metodologija zaštite i pogledi na odnose čovjeka i prirode.²

Zaštita prirode na području Pive predstavlja uslov razvoja, odnosno opstanka. Živjeti od prirodnih resursa i ljepota podrazumijeva, ne samo njihovu zaštitu nego i unapređivanje. Ne treba očekivati da je to moguće realizovati institucionalnim putem, nego odgovarajućim načinom mišljenja, ponašanja, življenja ukupne sredine. Baznom studijom Zaštite prirodne sredine i pejzaža obrađen je znatan dio teritorije Pive, koji prema važećim propisima u oblasti zaštite prirode Crne Gore ima status regionalnog prirodnog parka ili parka prirode.

¹ S.Nikolić, Priroda i Turizam Crne Gore, Ekološka pitanja zaštite i razvoja, Republički Zavod za zaštitu prirodne sredine, Podgorica, 2000.god, str.129-131

² Isto, str.129-131

U granicama prirodnog parka na teritoriji Pive izdvojeno je nekoliko posebnih kategorija zaštite (predio posebnih prirodnih odlika, specijalni prirodni rezervat, spomenik prirode, značajni vidikovac, zaštitne zone spomenika kulture i zaštitna zona akumulacije HE „PIVE“ i rezervati pojedinih vrsta divljači) u kojima treba planirati posebne mjere zaštite zemljišta.³

Zemljište je izloženo mijenjanju njegovim korišćenjem za poljoprivredne svrhe uništavanjem prirodne vegetacije, promjenama vodnog režima teritorije formiranja Pivskog jezera, djelovanjem procesa erozije, ispuštanjem neprečišćenih upotrijebljenih komunalnih i industrijskih voda u tlo, primjenom hemikalija u poljoprivredi i dr.

(NASTAVIĆE SE)

³ M.Lješević, Geografija zemljišta, Geološki institut filozofskog fakulteta, Nikšić, 2003.god, str.17

EKO ZANIMLJIVOSTI

Peking - Kako bi podstakli stanovništvo na prestanak pušenja, kineske vlasti su odlučile da nagrade one koji se izbore sa ovom opasnom zavisnošću. Naime, Vlada najveće svjetske države riješila je da organizuje nagradnu igru u kojoj mogu učestvovati svi koji prestanu da puše najmanje 6 mjeseci. Period apstinencije mora biti potvrđen specijalizovanim nikotinskim testom, a dodatni uslovi, da bi se kandidat kvalifikovao za učešće u ovoj nagradnoj igri, jesu da ima minimum 18 godina starosti i 1 godinu „pušačkog“ staža.

Visina nagrade bi trebalo da bude do 10.000 jena, što je oko 1.000 američkih dolara.

Kinezi su poznati kao nacija „najzagriženijih“ pušača, a procjenjuje se da oko 350 miliona stanovnika Kine konzumira duvan, što čini 30% od ukupnog broja pušača u svijetu.

Kina je svjetski lider i u proizvodnji cigareta.

U Pekingu je, od 1. maja tekuće godine, zabranjeno pušenje u bolnicama, školama i ostalim javnim ustanovama, kao i na svih 37 olimpijskih objekata.

O3 komentar:

Udruženje građana „OZON“ Nikšić poziva crnogorsku vladu da razmisli o sličnom potezu, pošto se po broju pušača, srazmjerno ukupnom broju stanovnika, Crna Gora, zajedno sa Srbijom, nalazi u samom svjetskom vrhu. Nagradni fond bi mogao biti obezbijeđen iz djela prihoda

od igara na sreću a Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja bi, recimo, u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, moglo da promovise nikotinske flastere, žvake i ostala sredstva koja pomažu pri odvikavanju od pušenja.

Redakcija „Ekologa“ smatra da je ovaj scenario „održiv“, a NVO „OZON“ će uputiti predlog nadležnim institucijama.

London- Nova naučna studija, koja je ovih dana objavljena u Velikoj Britaniji, tvrdi da gojazni ljudi veoma utiču na smanjenje hrane u svijetu i globalno otopljavanje.

U studiji, koju je sprovela Londonska škola higijene i tropske medicine, iznesen je podatak da gojazne i klinički gojazne osobe konzumiraju u prosjeku najmanje 20% kalorija više u odnosu na prosječnog čovjeka. Debljina prouzrokuje i manju pokretnost, što povećava zavisnost od automobila, i direktno utiče na potrošnju fosilnih goriva i visinu njihove cijene.

„Domino“ efekat je, navodi se u istraživanju, povećanje cijena hrane u svijetu.

Iz Svjetske zdravstvene organizacije prognoziraju da će broj gojaznih osoba do 2015. godine, u svijetu, biti oko 700 miliona.

Gojaznost se definiše kao „tjelesna težina koja je za 20% veća od idealne“, a određuje se prema uzrastu, polu i visini osobe.

O3 komentar:

Udruženje građana „OZON“ Nikšić apeluje na sve, koji

imaju problema sa gojaznošću, da, u saradnji sa svojim ljekarom, pokušaju da prevaziđu taj problem. NVO „OZON“ kao promoter hiking-a preporučuje ovaj vid rekreacije za sve, bez obzira na uzrast, pol ili fizičku spremu, a specijalno za one koji nijesu sigurni da li imaju „višak“ kilograma objavljujemo formulu koja se, za izračunavanje idealne tjelesne mase, koristi u „OZONE hiking team“-u.

Muškarci

$$\text{ITM (kg)} = \text{TV} - 100 - (\text{TV}-150)/4 + (\text{A}-20)/4$$

Žene

$$\text{ITM (kg)} = \text{TV} - 100 - (\text{TV}-150)/2,5 + (\text{A}-20)/4$$

ITM- idealna tjelesna masa u kilogramima;

TV- tjelesna visina u centimetrima;

A- godine života.

OZONE
hiking team

o3.hiking.team@gmail.com

Milano- Osuđenici iz jednog zatvora u blizini Milana planiraju da daju svoj doprinos u borbi protiv globalnog zagrijavanja, tako što će proizvoditi „ekološki“ sladoled od lokalnog mlijeka i voća.

Poljoprivredna organizacija „Coldiretti“, koja predvodi kampanju „Nulti kilometar“, pozvala je Italijane da proizvode i kupuju prehrambene proizvode

lokalne proizvodnje, kako bi se smanjilo ispuštanje ugljen-dioksida, koji nastaje prilikom transporta te robe.

O3 komentar:

Italija zaostaje za ciljevima „KJOTO protokola“, koji se odnose na smanjenje emisije CO₂, pa bi Berluskonijeva vlada morala podržati svaku sličnu inicijativu.

Proizvodnja sladoleda bi mogla biti dobra ideja i za rukovodstvo spuškog zatvora, pogotovo kada bi našli zajednički jezik sa proizvođačima mlijeka i voća iz danilovgradske opštine. Koristan rad i ekološki efekat bi pozitivno uticao i na zatvorenike, koji bi na ovaj način, sem radne obaveze, mogli da doprinesu promovisanju Crne Gore kao ekološke države i opet povrate izgubljeno osjećanje društvene pripadnosti.

NVO „OZON“ smatra da vrijedi razmisliti o ovoj ideji.

Trebinje- Član Udruženja inovatora istočne Hercegovine, trebinjac Borko Babalj, predstavio je svoj patent pod nazivom „Hermetička eko – pepeljara“.

Babaljova pepeljara je hermetički zatvorena, tako da iz nje ne izlazi dim, niti se osjećaju neprijatni mirisi, što je veoma bitno za pasivne pušače. Pepeljara je obložena zrcima i zahvaljujući tome apsorbuje nikotin i zagađujuće čestice. Babalj ističe da bi ova pepeljara u prodaji imala veoma prihvatljivu cijenu. Inače, trebinjski pronalazač je za ovaj patent dobio više međunarodnih nagrada.

O3 komentar:

Pošto se već ne primjenjuje Zakon o zabrani pušenja na javnom mjestu, možda bi nadležne institucije trebalo da donesu uredbu kojom bi se uslovlili vlasnici ugostiteljskih objekata da upotrebljavaju ovakve ekopepeljare i na taj način zaštite goste.

Proizvodnja ovih pepeljara bi mogla biti dobra ideja za pokretanje privatnog posla, pogotovo ako bi država podstakla zainteresovane za „eko biznis“.

Ovaj stav potvrđuju i iskustva američkih vlasnika „Zelenih prodavnica“, koji ističu da kupci, kada im se ponude dvije verzije istog proizvoda od kojih jedan ne ugrožava životnu sredinu, gotovo po pravilu biraju onaj koji je ekološki pogodan.

NVO „OZON“ predlaže da se, za početak, ugostiteljski objekti visokog ranga uključe u promovisanje ovakvih proizvoda, kako bi se, vremenom, i manje profitne institucije animirale za slične poteze i tako postigli zadovoljavajući rezultati u cilju zaštite stanovništva od izloženosti duvanskom dimu.

DELL- Nakon izbacivanja olova i smanjenja potrošnje električne energije, ekološko računarstvo ide korak dalje. Riječ je o prelasku na upotrebu lakše obnovljivih materijala. „DELL“ je predstavio novo kućište obloženo bambusom, koji čini dio koncepta novog eko-računara ove firme, čiji će desktop biti za 81% manji od standardne verzije, a koji će koristiti 70% manje snage. Cijena ovog modela će biti od 500 do 700 \$.

IZYORI INFORMACIJA I FOTOGRAFIJA

www.who.int
www.spc.yu
www.sr.wikipedia.org
www.enovosti.info
www.glastb.com
www.tempo.cg.yu
www.tarabo.com
www.ekapija
www.ekoforum.org.yu
www.banjalukalive.com
pivljanicg.ac.yu
blogs.sltrib.com
Politikin zabavnik
Pobjeda
BBC
VOA
TANJUG

Donatori koji žele da pomognu izdavanje Elektronskog biltena „EKOLOG“, mogu to učiniti uplatom na tekući račun Udruženja građana „OZON“-Nikšić:
[550-8300-15](tel:550-8300-15) Podgorička banka AD Podgorica.

Redakcija

Originalan je samo onaj primjerak koji je poslat sa e-mail adrese:
bilten.ekolog@gmail.com

Redakcija

Elektronski bilten „**EKOLOG**“

Godina I Broj 4 ► 31.maj 2008

ISSN 1800-7031

Osnivač i izdavač: Udruženje građana „OZON“ Nikšić

Glavni i odgovorni urednik: Aleksandar Perović

Redakcija: mr Radoš Đurović, Aleksandar Perović

Kompjuterska obrada: **OZONE team**

Tiraž: neograničen

Distribucija: besplatna, elektronskom poštom

Adresa redakcije: Ul. Beogradska S6-A

81 400 Nikšić, Crna Gora

Tel: +382 (0) 67 657 279 ▪ +382 (0) 68 497 754

E-mail: bilten.ekolog@gmail.com

OZON eko linija

ZA ŽIVOT U ZDRAVOM OKRUŽENJU

Mob: +382 (68) 497 754 ▪ E-mail: ozon-ekolinija@cg.yu

INFO SERVIS ZA GRAĐANE NIKŠIĆA

Svakimm radnim danom od 9 do 13 sati

PUŠENJE UBIJA ▼ IZABERI ŽIVOT ▲